

การประกยุดใ้หลักพุทธธรรมเพื่การบริหารงานขององคการบริหาร
ส่วตำบลเชือเพลิง อำเภอปราสาท จ้งหวัดสุรินทร
APPLICATION OF BUDDHIST PRINCIPLES FOR THE ADMINISTRATION OF
CHUEPLUENG SUBDISTRICT AT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
PRASAT DISTRICT TN SURIN PROVINCE

พระกิตติศักดิ์ กิตติสโก¹, พระมหาวิศิต ธีรวโส² และ วรภุริ มูลสิน³
Phra Kitisak Kittisako¹, Phramaha Wisit Dhiravamsa² and Worabhuri Moolsin³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร¹⁻³
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus¹⁻³
E-mail: Kitisak@mcugmail.com¹

ได้รับบทความ: 14 มิถุนายน 2567; แก้ไขบทความ: 8 มกราคม 2568; ตอปรับตีพิมพ์: 12 มกราคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่ศึกษาะดับการบริหารงานขององคการบริหารส่วตำบลเชือเพลิง อำเภอปราสาท จ้งหวัดสุรินทร 2) เพื่เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนตอการบริหารงานขององคการบริหารส่วตำบลเชือเพลิง อำเภอปราสาท จ้งหวัดสุรินทร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อนำเสนอการประกยุดใ้หลักสราณิธรรมในการบริหารงานขององคการบริหารส่วตำบลเชือเพลิง อำเภอปราสาท จ้งหวัดสุรินทร ระเียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสานวิธีประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใ้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากการแจกแบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.988 ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใ้ในการวิจัย จำนวน 380 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใ้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผูใ้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน ใ้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผูใ้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนตอการบริหารงานขององคการบริหารส่วตำบลเชือเพลิง อำเภอปราสาท จ้งหวัดสุรินทร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$)

2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นตอการบริหารงาน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

3) แนวทางการประกยุดใ้หลักสราณิธรรมในการบริหารงาน พบว่า มีความปรารถนาดีทางกายวาจาใจช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยไม่เลือกปฏิบัติแนะนำข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ค่านึงถึงประโยชน์ส่วนรวม บริการสาธารณอย่างเหมาะสมทั่วถึง ยึดหลักความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพ รับผิดชอบเห็นต่างมีความเห็นชอบร่วมกัน ร่วมมือพัฒนาท้องถิ่นสร้างชุมชนสงบสุข

คำสำคัญ: การประกยุด, หลักพุทธธรรม, การบริหารงาน

Abstract

This research article has the objectives as follows: 1) to study the administration of Chueplueng Sub-district Administrative Organization, Prasat District, Surin Province, 2) to compare the opinions of the people towards the administration of the Chueplueng Sub-district Administrative Organization, Prasat District, Surin Province 3) to propose guidelines for applying the principles of Saraniyadham in the administration of Chueplueng Sub-district Administrative Organization, Prasat District, Surin Province. The research methodology is a combination of methods, namely quantitative research and qualitative research. The quantitative research used a questionnaire with a confidence value of 0.988 with a sample population of 380 photographs. The statistics used in data analysis were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation, and one-way analysis of variance at the level of statistical significance used in this research was 0.05 and qualitative research by using In-depth interviews with key informants, 10 photographs/person, Content analysis techniques with context were used, and the findings were presented in an essay format, accompanied by a frequency distribution table of the key informants.

The research findings are as follows:

1) The level of public opinion on the administration of the Chuepleng Subdistrict Administrative Organization, Prasat District, Surin Province, was at a moderate level overall ($\bar{X} = 3.41$).

2) People with different genders, ages, education levels, occupations, and incomes had no differing opinions on the administration, so the research hypothesis was rejected.

3) The application of the Saraniya Dharma principle in administration revealed good will in body, speech, and mind, helping each other without discrimination, providing useful information that considers the public interest, offering public services appropriately and comprehensively, adhering to the principles of equality and freedom, accepting different opinions, reaching mutual agreement, and cooperating to develop the local area to create a peaceful community.

Keywords: Application, Principles of Buddhism, Administration

บทนำ

ปัจจุบันสภาวะการณ์ของโลก ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี มีผลทำให้ระบบราชการไทยต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับ กระแสการเปลี่ยนแปลง โดยการปรับปรุงรูปแบบในการบริหารจัดการใหม่ ที่เน้นการบริการเชิง ยุทธศาสตร์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ความคุ้มค่าและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม นำมาสู่การเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารราชการและเสริมสร้างระบบราชการให้มีความเข้มแข็งและมีขีดสมรรถนะสูง เพื่อให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: ฉ)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงตรงตามความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ พร้อมให้ความสำคัญ กับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วม พยายามหาแนวทางกระบวนการใหม่ในการ แก้ไขปัญหาให้กับประชาชน เพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงานก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน (อนุจิตร ชินสาร, 2565: ออนไลน์)

องค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง ได้รับการยกฐานะเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วน ท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง มีการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป็นอุดมคติซึ่งเป็น จุดมุ่งหมาย และคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นหรือบรรลุในอนาคตข้างหน้า โดยยึดแนวทางวิถีชีวิตตามแบบ พุทธ ความคาดหวังในอนาคตต้องเป็นชุมชนที่สงบสุขน่าอยู่และมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีและสนองตาม นโยบายของรัฐบาลได้วิสัยทัศน์ “คุณภาพชีวิตดี เกษตรอินทรีย์ก้าวหน้า ชาวประชาามีสุข ซึ่งองค์การ บริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิงได้ร่วมกับประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านงานส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต 3) ด้านการจัดระเบียบชุมชนและการรักษา ความสงบเรียบร้อย 4) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว 5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น (แผนพัฒนาท้องถิ่น, 2561-2566: 1)

นำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาในการบริหารงานจัดการขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนให้ ลุล่วงไปด้วยดี หลักธรรมสำหรับการเสริมสร้างความสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้นในสังคม อันจะนำมาซึ่งความสุขความสันติความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าทั้งหลายทั้งปวง เป็นหลักธรรมที่ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในองค์การได้ หลักธรรมดังกล่าว คือ สาราณียธรรมธรรม เป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน เป็นหลักการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย 1) การอนุเคราะห์ช่วยเหลือกิจธุระด้วย ความเต็มใจจนงานสำเร็จ 2) แนะนำตักเตือนบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ด้วยความหวังดี 3) การคิดดี สิ่งที่เป็นประโยชน์ 4) แบ่งปันผลประโยชน์เพื่อความสงเคราะห์ 5) มีความประพฤติสุจริตดีงามเสมอ กันรักษาระเบียบวินัย 6) การเคารพฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมมือร่วมใจในการสร้างสรรค์สังคม ให้เกิดความสงบสุข (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2547: 187)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการ ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท

จังหวัดสุรินทร์ เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมและพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้หลักสารานุกรมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย แบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจจากแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งวิธีดำเนินการวิจัยประกอบไปด้วยกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. วิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปในเขตพื้นที่ของในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 7,598 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบง่ายในเขตตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์จำนวน 380 คน ที่ได้จากสูตรของ (Taro Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หลักสารานุกรม 6 แนวคิด ทฤษฎีการบริหารงาน แนวคิด ทฤษฎีองค์การบริหารส่วนตำบล และบริบทพื้นที่วิจัย โดยคำถามครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษา โดยมี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 6 ด้าน รวม 36 ข้อ ซึ่งแต่ละตัวเลือกจะมีมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม (สารานุกรม 6) เพื่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

2. วิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 10 รูปหรือคน ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 2 รูป กลุ่มผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ข้าราชการ 8 คน สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กำหนดวัน เวลาและสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อสัมภาษณ์ตามที่ใช้วิธี จดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึก มาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิค การวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 สถานภาพทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 380 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 225 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.2 เพศชายมีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 อายุ ส่วนมากมีอายุระหว่าง 51-60 ปี มี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ระดับการศึกษา ส่วนมากมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 อาชีพ ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 และรายได้ส่วนมากมีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.45	0.65	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการองค์กร	3.45	0.64	ปานกลาง
3. ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ	3.38	0.64	ปานกลาง
4. ด้านการประสานงาน	3.36	0.65	ปานกลาง
5. ด้านการควบคุม	3.42	0.62	ปานกลาง
6. ด้านการประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรม 6	3.38	0.66	ปานกลาง
ภาพรวม	3.41	0.57	ปานกลาง

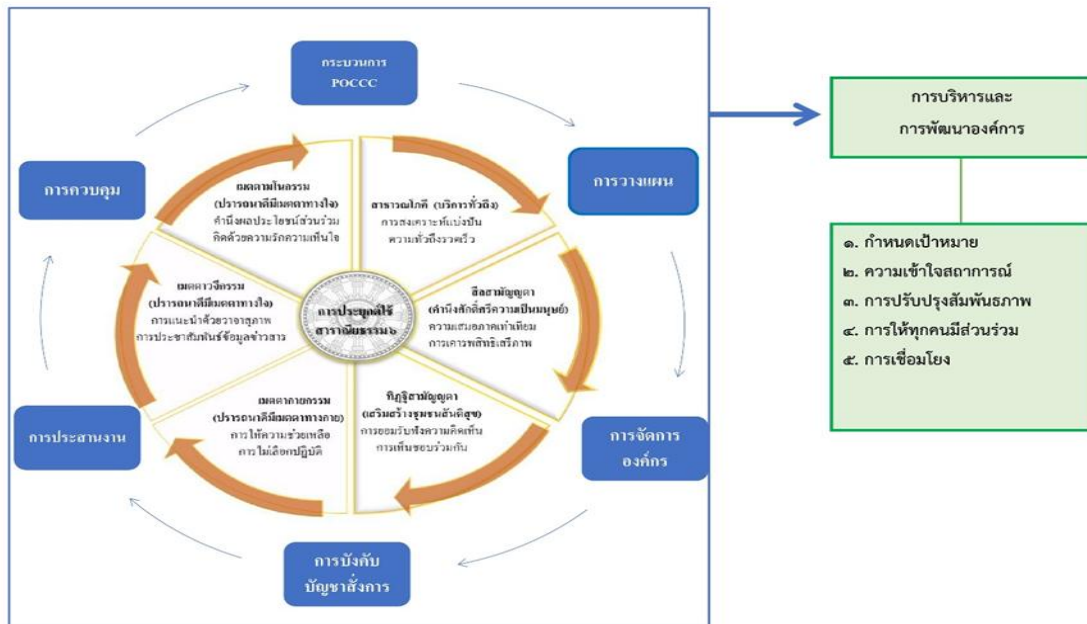

1.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่	ตัวแปรทดสอบ	ค่า t	ค่า F	ค่า sig	ผลการวิเคราะห์	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	-2.42	-	0.56	-	✓
2	อายุ		1.323	0.259	-	✓
3	ระดับการศึกษา		1.436	0.221	-	✓
4	อาชีพ		1.377	0.232	-	✓
5	รายได้ต่อเดือน		0.290	0.884	-	✓

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้หลักสารานุกรมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จะเห็นได้ว่าการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการวางแผน การจัดการองค์กร การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงานและด้านการควบคุมสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ส่งผลให้องค์การมีการพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอโดยอาศัยหลักการ กำหนดเป้าหมายเข้าใจในสถานการณ์ การปรับปรุงสัมพันธภาพ และเพื่อการมีประสิทธิภาพในการบริหารงาน การควบคุมขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเจริญก้าวหน้าซึ่งประกอบด้วย 1. หลักเมตตา 3 ประการ ได้แก่ ปราบปรามดีทางกายวาจาใจ 2. สาธารณโภคี : การสงเคราะห์แบ่งปันและความทั่วถึงในการบริหารงาน 3. สีสัมมัญญตา : ความเสมอภาคเท่าเทียมเคารพสิทธิเสรีภาพ 4. ทิฏฐิสามัญญตา : การยอมรับฟังความคิดเห็นขอร่วมกัน สามารถสรุปเป็นตาราง ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การประยุกตใ้หลักพุทธธรรมเพื่การบริหารงานขององกรการบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารงานขององกรการบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององกรการบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{X} = 3.41$ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาจินตวัฒน์ จารุพทโน (วิจารณ์ปรีชา) (2565: 87) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารวัดสร้างสุขด้วยกิจกรรม 5 ส จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการดำเนินการกิจกรรม 5 ส ตามกระบวนการ POCCC ประกอบด้วย P = (Planning) การวางแผน O = (Organizing) การจัดองค์การ C = (Commanding) C = (Coordinating) การประสานงาน การบงคับบัญชาสั่งการ C = (Controlling) การควบคุม มีระดับปฏิบัติการในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินการกิจกรรม 5 ส ตามกระบวนการ POCCC ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.42$, $\sigma = 0.559$)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององกรการบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององกรการบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระกิตติคุณ วรรณโม (สว่างเพียร) (2558: 97) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหาร

จัดการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองพิจิตรของ จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ รายได้แตกต่างกัน มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ วรรณวิสุท (2556: 77) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลแสนตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประยุต ญาณเมธี (วาชัยญะ) (2558: 94) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตำบล ในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของ บุคลากรต่อการบริหารงาน โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล อายุ พบว่า ต่างกันมีความคิดเห็นไม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระศกลวัฒน์ จิตตปญโญ (วงวิวงษ์) (2563: 85) ได้ ศึกษาเรื่องบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีอาชีพมีความคิดเห็นต่อ นักการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ พ่วงทอง (2559: 98) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ พบว่ารายได้ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลที่ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรมในการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

1) ด้านการวางแผน เพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพ ควรกำหนดนโยบายวางแผน ดำเนินการด้วยการยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และมีความเห็นชอบร่วมกัน มีความปรารถนาดีช่วยเหลือเกื้อกูล โดยไม่เลือกปฏิบัติ ควรพูดคุยสื่อสารด้วยวาจาที่สุภาพในการปรึกษาหารือหรือประชาสัมพันธ์ ให้คำแนะนำในการวางแผนดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนใน ชุมชนได้รับทราบ ควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครู นทวิวัฒน์ วีระมโ (มีนุสรณ์) (2553: 76) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสา ราณียธรรม 6 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย

พบว จ้าหน้าทศวรไม่เลอภภฏบฏทในการให้บรการ กล่าววจาสุภภ ให้เกยรทบรการด้วยควมเต็มใจ และยอมรบฟงควมคศเห็นนำมาแกไขรบบรปรุงตามสภภจรจ

2) ด้านการจ้ดการองคการ เพอให้เกิดผลตามเป้าหมาย ควรกำหนดหน้าทความรบผดชอบอย่างช้ดเจน ให้บุคลากรพร้อมทจะภฏบฏหน้าทอย่างประสทธิภภ มีเมตตาทปรารณาคศแบงป่นอ้อประโยชน์ให้กับประชานอย่างท่วถึงเป็นธรรม เสมอภาคเท่าเทียม ให้อยู่ในภภใต้เงอไขภฏระเบยบบแผนรบผดชอบต่อหน้าทภฏบฏหน้าทที่ ช้อสศย สจรรทธรรณ ไม่ประพตผดศศลธรรม และจาริตประเพณีอันดิงาม โดยย้ดประโยชน์ส่วนรวม และควรรบฟงข้อคศเห็นของบุคลากร ช้จสอศล้องกับงานวจยของ สุกัญญา โพธิทอง (2559: 89) ได้ศศภษาเรอ การประยูกตศ้หลักสภภณยธรรมเพอการภฏบฏตงานของบุคลากรกรมบงคศคศ ภาระทวงยุดิธรรม ผลการวจยพบว ควรรบฟงคศเห็นของผ้ร่วมงานเพอนำมาเป็นแนวทงในการภฏบฏหน้าทที่ ย้ดเป้าหมายขององคการเป็นหลักในการภฏบฏการภจให้สำเร็จ ให้ค้แนะน้าแกด้วยควมเต็มใจ ท้าควมเข้าใจระหว้างเพอร่วมงานเพอให้การดำเนินงานมควมราบร้น

3) ด้านการบงคบบัฒษาส้งการ ควรส้งการให้มีการช้ดเจนใช้ค้พุดทศุภภ แจ้งข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ให้ทราบโดยท่วกัน ให้เข้าร่วมประชุมรบฟงควมคศเห็น ข้อเสนอแนะ แกไขปัญหอย่างเร้งคว่นที่ประชานน้าเสนอและเห็นชอบร่วกันแล้วดำเนินสภภณประโยชน์ช้จสอศล้องกับงานวจยของ สุวรรณ แก้วนะ (2561: 84) ได้ศศภษาเรอ การบรหารจ้ดการการใช้แรงงานต่างด้าวของผ้ประกอบการในอ้าเภอบางพลี จ้งหวดสมุทรปรากการ ผลการวจยพบว ด้านการสอสารต้องอธิบายและการส้งการให้ช้ดเจน ควรให้ควมเสมอภาคระหว้างแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว รบฟงควมคศเห็นของลูกจ้าง

4) ด้านการประสานงาน องคการบรหารส่วนต้าบลควรให้การช่วยเหลือประชานด้วย การตศต่อประสานงาน แจ้งประชาสัสมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชานได้รับทราบ ประสานงานให้ท่วถึง เพอประโยชน์ส่วนรวม แสวงหาผลประโยชน์เพอส่วนรวม ไม่ปดบงข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ช้จสอศล้องกับงานวจยของ ชยานนท์ สอเสริม (2562: 76) ได้ศศภษาเรอ แนวทงการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักสภภณยธรรม 6 ของมหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวทยาลัย ผลการวจยพบว การประยูกตศ้หลักสภภณยธรรมในการภฏบฏหน้าทที่เป็นการสร้างควมส้ามคศศปรองคองกันเพอประโยชน์ส่วนรวมตามเป้าหมาย

5) ด้านการควบคุม เพอให้เกิดผลสัสมฤทธิ์และมีประสทธิภภในการควบคุมควรตรวจสอบตศตามประเมณผลการดำเนินงานพัฒนาให้เป็นไปตามประสทธิภภและนำมารบบรปรุงแกไขโดยย้ดอ้อประโยชน์ส่วนรวม ร่วมมอร่วมใจช่วยเหลือในการภฏบฏตงานให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ควรภฏบฏตตามภฎหมาย ระเบยบ ข้อบงค้อย่างเคร้งครัด ช้จสอศล้องกับงานวจยของ นพดล บงกชภญจัน นาวาเอก (2554: 81) ได้ศศภษาเรอ การภฏบฏตงานตามหลักสภภณยธรรมของบุคลากรศุนยช้อมออากาศยานกองการบหนหารเรอกองเรออยุทธการ ผลการวจยพบว มีการอบรมวณยแกผ้ภฏบฏตงานอยู่เสมอ เน้นน้าด้วยวจาสุภภ การสร้างจศตสำนึกในการแบงป่นและร้จ้การเสยสละให้แกผ้อื่น ส่งเสริมการภฏบฏทให้ถูกตองตามระเบยบวณยอยู่เสมอ สร้างควมส้ามคศศในหม้คณะอยู่เสมอ เพอให้การภฏบฏตงานเป็นไปในทศทงเดียวกัน และรบฟงการแสดงควมคศเห็นของทุกคน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ควรขับเคลื่อนนโยบาย กำหนดวางแผนส่งเสริมให้สหกิจชุมชนนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นและเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว
- 2) ควรมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านการนำหลักธรรมในพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ควรสร้างชุมชนการเรียนรู้ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมและวิสาหกิจอย่างต่อเนื่อง
- 2) ควรจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับหลักธรรมพุทธศาสนา โดยเน้นการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักธรรมในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงาน

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาหัวข้อหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ควรศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม 6 ที่เหมาะสมในการบริหารงานในปัจจุบันในด้านเทคโนโลยี โลกาภิวัตน์ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม

เอกสารอ้างอิง

- ชยานนท์ ไสเสริม. (2562). “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้หลักสาราณียธรรม 6 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นภดล บงกชกาญจน์ นาวาเอก. (2554). “การปฏิบัติงานตามหลักสาราณียธรรมของบุคลากรศูนย์ซ่อมอากาศยานกองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นภดล บงกชกาญจน์ นาวาเอก. (2562). “การปฏิบัติงานตามหลักสาราณียธรรมของบุคลากรศูนย์ซ่อมอากาศยานกองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นางสาววิไลวรรณ พ่วงทอง. (2559). “ประสิทธิผลการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทับใต้ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”. *การศึกษานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต*. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

- นางสาวสุกัญญา โพธิ์ทอง. (2559). การประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร
กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- นายสุวรรณ แก้วนะ. (2561). การบริหารจัดการการใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในอำเภอ
บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. *สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- เบญจวรรณ วรรณทวี. (2556). “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาล
ตำบลแสนตุง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด”. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- แผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเชื้อเพลิง. (พ.ศ. 2561-2566). ประกาศองค์การบริหาร
ส่วนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์.
- พระกิตติคุณ วรธมโม (สว่างเพียร). (2558). “ประสิทธิผลการบริหารจัดการตามแผนการกระจาย
อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองพิจิตรของจังหวัดพิจิตร”.
*วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระครูนนทวิวัฒน์ วีรธมโม (มีนุสรณ์). (2553). “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณีย
ธรรม 6 : กรณีกศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”.
*วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2547). *ธรรมญูชีวิต*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
สหธรรมิกจำกัด.
- พระมหาจินตวัฒน์ จารุจฒโน (วิจารณ์ปรีชา). (2565). “รูปแบบการบริหารวัดสร้างสุขด้วยกิจกรรม
5 ส จังหวัดสิงห์บุรี”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระมหาประยุต ญาณเมธี (วาชัยญะ). (2558). “การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของ
ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตำบล ในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”.
*วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระศกลวัฒน์ จิตตปญโญ (วงวิวงษ์). (2563). “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล
นาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม”. *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารการศึกษาและการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร : วี.ที.ซี.

อนุจิตร ชินสาร. (2563). การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. ThaiJO. (21 กันยายน 2565). จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NRRU/article/view/247387/169223>.